

స్వీకృత్యం రాజైశ్వరరావున శివలక్ష్మిగన్నానరావు

“**ప** సాయంత్రం 312 నెం. రూమ్ లోని పేషంట్లను డిస్పార్జి చేశాం: ఎల్లండి ఉదయం వస్తే మీకు ఆ రూము ఇస్తాను అంది డాక్టరు, కళ్ళద్దాలు తీసి రుమాలుతో తుడుచుకుంటూ :

• **శేంకూర్ డాక్టర్ :** ఎల్లండి ఉదయం వస్తాను: ఈ ఎడ్వాన్సు ఉంచండి:’

అంటూ యాభై రూపాయలు తీసి పేబిలు మీద ఉంచాను.

డాక్టర్ పేబిలు మీదున్న బుక్ తీసి నా పేరు, చిరునామా నోట్ చేసుకుని ఇక వెళ్ళవచ్చునన్నట్లు చూసింది.

ఆవిడకు నమస్కరించి బయటకు వచ్చారు: ఎర్రటి ఎండలో అమెరికన్

హాస్పిటల్ గోడలు తళతళలాడుతున్నాయి! మధ్య ఆవరణలో వుంచిన మేరీమాత తెల్లని పాలరాతి విగ్రహం ఎండలో మెరుస్తోంది! విగ్రహం వెనుకనున్న అరటి ఆకులు ఆర్పిలా వంగి విలాసంగా కదులుతున్నాయి.

మెట్లు దిగి రారిడార్ లోకి వచ్చి టాక్సీలో కూర్చున్నాను. 'అలంకార్ లాడ్జికి పోనీయ్: ' అన్నాను.

ద్వైపదు చూసంగా స్టార్ట్ చేశాడు! టాక్సీ మెల్లగా కదిలి కృష్ణనగర్ రోడ్డు వైపు వెళ్తోంది!

ఆరునెలల క్రితం నుండి—నాకు ఊపిరితిత్తుల్లో అప్పుడప్పుడు నెప్పివస్తోంది మొదట్లో వారానికో మూడు వచ్చేది. తరువాత రోజులో ఏవో టైములో ఒక్కసారైనా రాపటం చూచుకొంటుంటుంది. నొప్పి ముదిరేలోగా నాన్నగారు గృహ వైద్యం చేసేరు. కషాయాలు, కాపడాలు పెట్టారు! ఏమాత్రం గుణం కన్పించలేదు! నాకు నొప్పి వచ్చినప్పుడల్లా అమ్మ బెంగ బెట్టుకొని తల్లడిల్లిపోయేది. పుట్టిన నలుగురిలోనూ మిగిలింది నేనొక్కణ్ణే! మిగిలిన వాళ్లందరూ ఏవో బాలారిష్టాలతోనే పోయేరట!

ఇక నాన్న సంగతి చెప్పనక్కరలేదు!

మాటిమాటికీ నొప్పివస్తూంటే ఒక్కోసారి చచ్చిపోతే దాగుండు ననిపించేది!

ఈ ఆరు నెలల్లోనూ చూడు నెలల

పైగానే ఆఫీసుకి శలవు పెట్టేను. ఎంత మేనేజరునయినా పదేపదే శలవు పెట్టడం ఏం బాగుంటుంది? ఈ ఆనారోగ్యంవలన క్రింది ఉద్యోగస్తుల దృష్టిలో కూడా కొంత చులకన అయిపోయాను! ఆఫీసు మేనేజరు అంటే బాధ్యతతో కూడిన ఉద్యోగం. బాధ్యతని సక్రమంగా నిర్వహించక పోతే పదవిలో వుండి ప్రయోజనం లేదన్నది నా పాలనీ.

నొప్పివచ్చినప్పుడు ఏదో చుండు వెయ్యటం, తాత్కాలికంగా తగ్గి మళ్ళీ రావటం! ఇలా పూరుకుంటే లాభంలేదు. ఒకసారి విశాఖవట్టుం వెళ్ళి మాధవరావు గార్ని చూపించుకుని రాకూడమా! అన్నారు నాన్న!

ఆయన పోరు పడలేక విశాఖవట్టుం వచ్చేను! నాన్నకూడా నాతో బయల్దేర బోయేరు గాని నేనే వద్దన్నాను. ఆయనది పెద్ద వయస్సు, అదీగాక 'డయాబిటీసు', బ్లెడ్ ప్రెషరు, అయాసం వస్తే మనిషి కారు! అమ్మ ఎట్లాగూ ఆయన్ని కనిపెట్టుకుని వుండకపోతే జరగదు!

అమ్మ నేను బయలుదేరి ఎస్తుంటే కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది. ఇరవై నాలుగేళ్లు వచ్చినా అమ్మ కంటికి నేను ఇంకా పసిపాపలాగే కనిపిస్తాను కాబోలు!

ఏమిటో ఈ జీవితాలు!

లేనివాడికి లేని బాధ, ఉన్నవాడికి మరో బాధ! లంకంత ఇల్లు, బోలెడంత ఆస్తి, అర్థికంగా ఏ ఇబ్బందులూ లేవు, లేనిదల్లా

ఒక్కచే. ఆరోగ్యం :

డాక్టర్ మాధవరావుగారు నాన్నగారికి స్నేహితులు. విశాఖపట్నంలో ప్రాక్టీసు చేస్తూ బాగా పేరూ, డబ్బూ గడించేరు. ఆయన్ని కలిస్తే నన్ను పరీక్షచేసి ఆమెరికన్ హాస్పిటల్లో జాయిన్ అయిపోమ్మన్నారు. రోజూ తనే అక్కడికి వచ్చి చూస్తానన్నారు. ఈ జబ్బుకి విశ్రాంతి చాలా అవసరమని చెప్పేరు :

ఇకపై దినాలకు సరిపడిన బట్టలు పంపించమని, నా ఆరోగ్యం గురించి బెంగపెట్టుకోవద్దనీ నాన్నగారికి ఉత్తరం వ్రాసి పడేశాను. బ్రేక్ పడిన కుదుపుతో ఆలోచనలనుండి విడిపడ్డాను. లాడ్జి అలంకార్ ముందు టాక్సీ ఆగి ఉంది. టాక్సీకి బిల్లు చెల్లించి అలంకార్లో ఒక రూమ్ తీసుకున్నాను, ఈ రెండు దినాలు గడపటానికి :

* * *

'ఇదిగో, ఇదే మీ గది : మీకు ఏం కావాలన్నా నన్ను పిలవండి : ఈ వరండా చివర గదిలో నేను వుంటాను :' అంది నర్స్.

'ఫేంక్స్ !' అంటూ గదిలోకి వెళ్ళాను.

డబ్బుకి సంబంధించిన హాస్పిటల్ కనుక గదికి అన్ని సౌకర్యాలు ఉన్నాయి. మధ్యలో స్ప్రింగ్ క్యాట్, ఫోమ్ పరుపు, పైన సీలింగ్ ఫేసు, బట్టలస్టాండ్ అన్ని హంగులతో గది బాగానేవుంది. గదిని

అనుకుని మరో చిన్నగది, దానివ్రక్కనే ఎటాచడ్ లావెట్రీ, బాత్ రూమ్ : గదికి ఆవలివైపు తలుపు తెరిస్తే చిన్న బాల్కనీ : బాల్కనీలో నిలబడితే ఉరకలు వేస్తున్న సముద్రం ఎదురుగా కనిపిస్తుంది : దిక్కుకం దగ్గర నలుసుల్లా రెండు ఓడలు : కుడివ్రక్కగా రైల్వే హౌస్ కొండ : సముద్రపు ఒడ్డున ఎత్తులో యూనివర్సిటీ లేడీస్ హాస్టలు : ఇంకేవో రెండు పచ్చని భవంతులు : అక్కడ నిలబడి చూస్తుంటే ఆ దృశ్యం ఎంతో మనోహరంగా అనిపించింది : చల్లని ఆ వాతావరణానికి సగం రోగం తగ్గినట్లనిపించింది :

బ్యాగులోని స్లాస్కు, రెండు జతల బట్టలు తీసి అలమారులో నర్తాను : మాగజైన్లు తీసి టేబిలుమీద పడేశాను : తలుపు దగ్గరగా వేసి, మంచంమీద వాలి సిగరెట్టు తీసి ముట్టించాను :

తలుపు తెరుచుకుని సీళ్ళ కూజాతో వచ్చిన నర్స్ నావంక ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ తలుపు దగ్గరే ఆగిపోయింది :

"ఈ హాస్పిటల్లో ఎవరూ సిగరెట్టు కాల్యకూడదు : ఈ సంగతి మీకు తెలీదా : ముందు ఆ సిగరెట్టు అవతల పారెయ్యండి : డాక్టర్ చూస్తే నా ఉద్యోగం ఊచుతుంది" అంది మందలింపుగా.

'సారీ !' అంటూ సిగరెట్టు నలిపి అవతల పడేశాను.

సీళ్ల కూజా గదిలోపెట్టి "రెస్ట్ తీసుకోండి" అంటూ నర్స్ వెళ్ళిపోయింది.

హతోస్మి : అసలే కాలం గడవక పిచ్చైత్తి నట్లుంది. సిగరెట్లుకూడా లేక పోతే నేను బ్రతకలేను;

ఊబిలుమీద మా గజై ను చేతిలోకి తీసుకున్నాను.

మధ్యాహ్నం వరకు అదిచూస్తూ గడిపాను. మధ్యాహ్నం సర్స్ ఖోజనం తీసుకువచ్చింది. ఈ లోగా రెండుమూడు సార్లు వచ్చి కుశల ప్రశ్నలు వేసి ధైర్యం చెప్పి వెళ్ళింది.

అసలు చిన్నతనంనుండి నాకు హాస్పిటల్ అంటే ఒక విధమైన భయంవుంది; మృత్యువుకి చేరువవుతున్నవాళ్ళే హాస్పిటల్ లో చేరుతారని, ఒక అపప్రథ నా మనసులో తిరుగాడుతూ ఉండేవి. ఆ భయాలూ, నమ్మకాలూ చిన్నతనం నుండి నాలో కదలాడుతూ ఉండడం వలన జబ్బు ప్రవేశించగానే నేను భయంతో పిడచ కట్టుకు పోయేను. హాస్పిటల్ కి సాధ్యమయినంత దూరంగా ఉండి నా జబ్బు నయం చేసుకుందామనుకున్నాను. కాని—నా కోరిక నెరవేరలేదు: నేనిక్కడ—ఇన్ పేషెంటుగా చేరక తప్పలేదు—కాని: ఇక్కడ వాతావరణం, ట్రీట్ మెంటు, సర్పింగూ, నాలోని భయాన్నీ, సంకోచాలనూ కొంతవరకు పారద్రోలాయి.

ఖోజనం ముగించి మంచంమీద కూర్చున్నాను.

తలుపు టకటకమని మెల్లిగా ఎవరో తట్టారు; నేను లేచి తలుపు తీసేందుకు

వేళ్ళేలోపున తలుపునందునుండి రెండు కవర్లు లోపల పడ్డాయి. ఆత్రంగా అవితీసాను; రెండింటి మీద చిరునామా నాది కాదు: వి. భారతీదేవి అని వుంది; కొంచెం ఇంచుమించుగా రెండింటి మీద చిరునామాలు ఒకేలా వున్నాయి. రెండు కవర్లమీద ఫ్రమ్ ఎడ్రసులులేవు, కాని స్పష్టంగా అవి రెండూ, 312 రూమ్ కు వచ్చినవే:

బహుశా ఈ భారతీదేవి ఇంతకు ముందు ఈ రూమ్ లో ఉండే ఆవిడ కాబోలు;

నా ఆలోచనలకు స్వస్తిచెప్పి తలుపు తీసాను; పోస్ట్ మెన్ అప్పుడే మేడ దిగి పోయినట్టున్నాడు. వరండామీద ఎవ్వరూ కనిపించలేదు; తిరిగి రూమ్ లోకి వచ్చి తలుపు గడియపెట్టి మంచంమీద కూలబడ్డాను.

చేతిలో రెండు ఉత్తరాలూ కదులాడుతున్నాయి. వాటిలో ఏముందో?

పనిలేకుండా కూర్చున్న నాకు కోతికి కొబ్బరికాయ దొరికినట్లు ఈ ఉత్తరాలు దొరికేయ.

మనిషి మనసు కోతిబుద్ధికి ఏమాత్రం తీసిపోదనుకుంటా. పరాయివాళ్ళ ఉత్తరాలు చదవటం తప్పని తెలియనంత అసభ్యతకు, సంస్కారం నాలో లేవు; కాని ఈ సమయంలో ఆ ఉత్తరాల విషయం తేలుసుకోవాలన్న కొతుకం, వుత్సుకత నన్ను అవి తెరిచేదాకా నిలవ

వియ్యలేదు :

ఒక కవరు విప్పాను. ముత్యాల కోవ లాటి దస్తురీ; తెల్లని బాండ్ పేపరుమీద నల్లని అక్షరాలు మిలమిల్లాడుతున్నాయి. "భారతీ!

ఈ సంతోధన చూచి, "ఇంత చనువుగా రాపేడి ఎవరూ? అని ఆశ్చర్యపోతున్నావు కదూ? నేను, భారతీ! కృష్ణని; నీ కృష్ణని; నీ హృదయకవాటాల్ని తెరిచి, ఒక్కమారు జ్ఞాపకాల నీడల్ని తడుముకో! మన వూరు—బాల్యంలో మనం కలిసి తిరిగిన ప్రదేశాలు—చెరువు ఒడ్డున ఆడిన ఆటలు—ఈశ్వరునిగుడి మంటపంలో కబుర్లు—ఆకాశంలో, అందాల చందమామ పొందు

గోరి నువ్వు వెల్లడిచేసే ధర్మసందేహాలు—నా పరిజ్ఞానాన్ని వుపయోగించి చెప్పే జవాబులు—తిరునాళ్ళలో వేడుకలు—బాల్యం; అదో తియ్యని అనుభవం! ఆ తరువాత....వయసు మనిద్దరిపైన వేసిన కొత్త ముసుగులు; వలపుల వలలు; వాటిని తొలగించి, తొలగించలేని ఆశక్తతలు—కొన్ని బంధాలు—విడదీయలేని అనుబంధాలు : నీకు గుర్తున్నదా? ఆ రోజు—మబ్బుపట్టి ఆకాశం మనకబారినవేళ—మీ చిన్న తమ్ముడిని తీసుకుని, పువ్వులు పట్టుకుని నువ్వు గుడికి వస్తున్నట్లు తెలిసి, నేను అక్కడ నీకోసం వేచివున్నాను. ఆవేళ—ఆకాశసీలం పట్టువీరెలో, ప్రకృతి అందాలన్నీ

కలబోసుకుని ఈ చూపు ధరించినట్లుంది. అన్నట్టున్న నిన్ను చూచి... ఈ అసమాన సౌందర్యం ఎవరి స్వంత మాత్రం దో?" అని చయంపించుతున్నానని నేను అన్నాను. నువ్వు— "భయం దేనికీ ఈ సౌందర్యం నా స్వామి సౌత్తే" అన్నావు. "ఎవరా స్వామి" అని నేను అడిగితే, "నేను చెప్పను బాబూ" అని ఎగ్గుల చొంతరలో ముడుచుకుపోతూ పలికావు :

"భారతీ: నీమాట — నీ వాగ్దానం ఏమయింది? నేను పై చదువుల నిమిత్తం అమెరికా వెళ్ళి, వచ్చేసరికి, నీకు వివాహం అయిపోయిందని తెలిసింది. అమెరికా వెళ్ళేముందు కూడ—నన్ను ఉప్పు మరొక పురుషుణ్ణి నీ జీవితంలోకి ఆహ్వానించినని చేసిన ప్రయత్నం ఏమైంది:— ఈ వార్త తెలిసి చూతాబట్టి అయ్యింది.

ఆలోచనల్లో మొదలు బ్రద్దలపుతూంటే, తిండికీ, నిద్రకూ దూరమై పరితాపంతో ఒకపంక, నీమీది ఆగ్రహంతో ఒకపంక, దహించుకుపోతూ రెండు దినాలు గడిపాను.... భారతీ: కాని, ఇప్పుడు.... ఇప్పుడు నాకు నీమీద ఆగ్రహం లేదు. భారతీ, కేవలం నిన్ను చూడాలన్న ఆకాంక్ష తప్ప: ఒక్కమారు నీ దిగ్రహాన్ని దర్శించుకుని వెళ్ళిపోతాను. ఆఖరు పారిగా చూసిన నీ ఆకారాన్ని నా హృదయంలో ప్రతిష్ఠించుకుని, శేషజీవితాన్ని తృప్తితో వింపుకోటానికి ప్రయత్నిస్తాను.

ఈ మధ్య నీ శరీరంలో అస్వస్థత ఏర్పడిందని, విశాఖపట్టణంలో హాస్పిటల్లో వున్నావని వివరాలు తెలుసుకున్నాను. అడ్రసు కనుక్కుని పుత్తరం రాస్తున్నాను. వస్తున్నాను, భారతీ! రేపే వస్తున్నాను. నీ భర్త హాస్పిటల్లో నీవద్ద లేరని తెలిసి, చొరచూ ఈ లేఖ వ్రాస్తున్నాను.

—నీ (వాడు కాలేని) కృష్ణ."

ఉత్తరం మడిచాను.

నా మనసంతా విచారం పేరుకు పోయింది. సహజంగా నా గుండె ప్రతిచిన్న విషయానికి స్పందిస్తుంది. ఏ వుద్రేకం పువ్వువచ్చినా, నేను వివరితంగా తల్లడిల్లిపోతాను. ఒక కథ చదివి లేనే చాలాసేపు ఆకళగురించి ఆలోచిస్తూ వుండిపోతాను. అట్లాంటిది ... ఇది — ఈ పుత్తరం నాతో చాలా సందంభాన్ని లేపింది. "భారతీలాంటి ఆడవాళ్ళు వుంటారా?" అని చకితుణ్ణి అయ్యాను. "భారతీదేవి కృష్ణపట్ల ఎంత నిర్దయగా ప్రవర్తించింది!" అని వాదనపడ్డాను. కృష్ణకీ జరిగిన అన్యాయానికి విచారించాను. కృష్ణని తల్చుకుంటే జాలి, సానుభూతి వెల్లువయి వుబుకుతున్నాయి. భారతీదేవి ఎదురుగావుంటే — "నిన్ను ప్రాణ ప్రదంగా ప్రేమించే కృష్ణని ఎట్లా వదులుకున్నావు? అతడు అమెరికానించి వచ్చే ఏరకు ఆగలేకపోయావా?" అని నిలదీసి అడుగుదామనిపించింది. ఏదీ? భారతీదేవి?

నిన్ననే వెళ్ళిపోయింది: కృష్ణ రాసిన ఉత్తరంలో తేదీ చూసాను. 16వ తేదీన వస్తున్నానని రాసాడు. అంటే ఇవాళ వస్తాడన్నమాట! కల్చుకోలేక పోయి నందుకు విచారిస్తూ వెళ్ళిపోతాను! ప్స:

రెండవ పుత్రరం తీసాను.

అది భారతీదేవి భర్త రాసినది. పూర్తిగా సంసారపక్షంగా నడిచింది వ్రాత.

“భారతికి,

నిన్ను కులాసాగా పున్నట్లు తలుస్తాను. నిన్ను హాస్పిటల్లో చేర్చి ఇక్కడకు వచ్చిన మర్నాడే తమ్ముడివద్దనుండి తెలి గ్రాం వచ్చింది. నాన్నకి సీరియస్ గా వుందని, తక్షణం రమ్మనమని: వెంటనే అక్కడకు వెళ్ళాను. ఇప్పుడు కొంచెం జ్వరం తగ్గింది. నేను అక్కడకు చూడు రోజుల్లో వస్తున్నాను. అప్పటికి నీ ఆరో గ్యం బాగావుతే, త్వరగా డిశ్చార్జి చేయించు కొని వెళ్ళిపోవచ్చు.

అమ్మ, తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిలు అంతా ఇక్కడ కులాసాగా ఉన్నారు.

అమ్మ నా వెంట వస్తానంటూంది. నీకు వండ్లో బాగులేదని, హాస్పిటల్లో పున్నావని తెలిసి ఆవిడ వడిన ఆందోళన ఇంతింతకాదు. నిన్ను తీసుకుని మన వూరు వెళ్ళేముందు మా వాళ్ళింటికి వెళ్ళి అక్కడ రెండురోజులు అయినా వుంచక పోతే వాళ్లు పూరుకునేట్లు లేరు. ఆ ప్రకారం చేద్దాం!

ము వ

ఇంతకంటే రాయాల్సినవేం లేవు. వుంటాను.

—శ్రీధరరావు.

నివ్వెరపోయాను. భారతీదేవి భర్త ఈ ఉత్తరంలో చూడురోజుల్లో ఇక్కడికి వస్తున్నట్టు రాసేడు. పుత్రరంలో నాలుగు రోజుల క్రిందటి తేదీ వేసి వుంది. అంటే నిన్ననే శ్రీధరరావు వచ్చి భార్యని తీసుకువెళ్ళిపోయాడన్నమాట! ఈ రోజు ఉత్తరం ఈ రోజున ఇక్కడికి చేరింది: మైగాల్: పోస్టల్ డిపార్ట్ మెంటిని తల్చుకుంటే కోపం, నవ్వు రెండూ.... వచ్చాయి!

కృష్ణ ఎంత ఆత్రంగా వస్తాడో! భారతీదేవి డిశ్చార్జి అయి భర్తతో కలిసి వెళ్ళిపోయిందని తెల్సి చాలా విచారిస్తాడు. కృష్ణని తల్చుకుని మరోమారు నిట్టూ ర్చాను. భారతీదేవి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత కృష్ణ రాసిన ఉత్తరం రావటం వలన అతను వస్తున్నట్లు ఆమెకు తెలియదు. ఈ పుత్రరం ముందుగా రాకపోవటాన కృష్ణ భారతీదేవి దర్బనం చేసుకునే అవ కాళం తప్పిపోయింది: అతడు దురదృష్ట వంతుడు.

కృష్ణవస్తున్నట్టు తెలిస్తేమట్టుకు భారతీ దేవి అతను వచ్చేవరకు నిరీక్షిస్తుండా: ఉహు, నాకు నమ్మకంలేదు. ఆడది పెళ్లయిన వరకు ఒక రకపు మనస్తత్వంతో వుంటుంది. పెళ్లి అయ్యాక మరొక రకంగా మారిపోతుంది. కన్యగా వుండే

వరకు ఏ పురుషుణ్ణయినా, ఎంత ఘోషగా నయినా ప్రేమించవచ్చు. వివాహం అయిన మరుక్షణం తన మనసు, తనువు, కలలు, కోరికలు సర్వం భర్త నన్నిదిని అర్పిస్తుంది. భర్త సమక్షంలో దేవుడుకూడా పరిత్యజింపదగిన వాడిగానే తోస్తాడు.

నాకు మళ్ళీ ఊపిరితిత్తుల్లో కొంచెం నొప్పి ప్రారంభమయింది. ఒక చేత్తో కడుపు పట్టుకుని, మరోచేత్తో ఆ కవర్లు పట్టుకుని కూచుండిపోయాను. నిజానికి నాకూ, ఈ భాగోతానికి ఏమీ సంబంధం లేదు; కాని, ఎంత చిన్న విషయమైనా ఉద్రేకం కలిగిస్తే అంత త్వరగా దాన్ని విడిచిపెట్టి, మరిచిపోలేను; ఈ వుత్తరాల కథమీద నా వుత్సుకత ఇంకా తగ్గలేదు, ఈ భారతీదేవిపైన నా కోపం ఇంకా తరగలేదు.

నర్సవి పిల్చి ఆ వుత్తరాలు ఇచ్చెయ్యా లనుకున్నాను; నా కెందుకు అవి? వాటితో సంబంధం వున్న ఇద్దరు వ్యక్తులు లేనే లేరు. మూడోవ్యక్తి రాబోతున్నా—అతనికి వుత్తరం చూపించి అతనిలో విషాదాన్ని నాకళ్ళతో నేనింకా చూడలేను.

నర్సవి పిల్చి, ఉత్తరాల సంగతిచెప్పి “భారతీదేవి అనే ఆమె ఈ గదిలో వుండేవారా?” అని యథాలాపంగా ప్రశ్నించాను.

నర్స ముఖంలో మార్పు వచ్చింది. నిట్టూర్చింది:

నేను మా మూలుగా నవ్వుతూ

“చూడండి....” అని ఏదో చెబుతున్నాను.

నర్స గబగబా “మీకు తెలియదా, ఈ విషయం: భారతీదేవి పోయారు” అంది.

నాకేం బోధపడలేదు. నోరు తెరిచి చూసాను.

“నిన్న ఈ రూమ్ లోనే చనిపోయారు. ఆవిడ.... టామ్! మీరు ఇవాళ కదూ, వచ్చారు. మీకు తెలిదు; టామ్!” అంది. నర్స.

“చాలా మంచావిడండీ, పాపం.... ఈ మంచం మీదనే కూచుని నాతో ఎన్ని కబుర్లు చెప్పేవారో; చాలా సరదాగా మాట్లాడేవారు కాని అంతరంగంలో ఏదో దిగులుతో వున్నట్లు మాత్రం ఆవిడ తీరుచూస్తే నాకు అనిపించేది. అరే! అదేం! మీరలా అయిపోయారేవిటి? నొప్పివస్తోందా? అన్నట్టు — ఇంజక్షన్ ఇవ్వాలి కదూ? పిరెంజి తెస్తాను. పడుకోండి. తిరగకండి. బలహీనంగా వున్నారు....” అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

భారతీదేవి చనిపోయింది!.... చని.... పోయింది....

నా చెవుల్లో నర్సమాట సముద్రం హోరులా డ్వనిస్తూంది.

భారతీదేవి మరణించిందన్న నగ్గు సత్యం నన్ను నిలువునా కంపింప జేస్తూంది. స్పృష్టిలో ఈ జీవితాలు ఎంత చిత్రమైనవి!

“ఎన్ని కబుర్లు చెప్పేవారండీ. ఆవిడ, ఈ గదిలో, ఈ మంచం మీదే...’ తృళ్ళి వడ్డాను. గదిలో మంచం వేపు చూసాను. తెల్లటి నాజూకైన, ఆకర్షణీయమైన విగ్రహం పడుకుని వున్నట్టు—కన్పించింది.

ఒళ్లు జలదరించింది.

కళ్లు నులుముకుని చూసాను. మంచం మామూలుగానే వుంది. తల తిప్పాను.... ఎవరు? ఎవరక్కడ? తెల్లని వాయిలు చీరె.... పిరుదులు దాటిన వాల్లడ.... కిటికీ దగ్గర.... వూచలు పట్టుకుని, అవతలికి చూస్తోంది;

చెమట పట్టి చొక్కా తడిసింది.

ఈ క్షణంలో—నాకు భారతీదేవి చని పోయింది అన్న విచారంకన్నా, దిగులు కన్నా, ఆమె ప్రేతాత్మ ఈ గదిని ఆవరించుకుని వుండన్న భయమే ఎక్కువగా వుంది, అదేమిటో!!? గది నలుమూలలూ

బితుకూ బితుకూ చూస్తూ తలుపులికి అంటుకు వుండిపోయాను.

“ఏమండీ....” నన్నని కంఠస్వరం!

నాజూగ్గా: నా వెనక్కి!

త్రుళ్ళిపడి వెనక్కి తిరిగాను! నర్స్! ఇంజక్షన్ చెయ్యటానికి సిరంజి పట్టుకునించుంది: “పిలిస్తే అలా తృళ్ళిపడతారేమండీ? గలగల నవ్వింది. మరొకప్పుడైతే నర్స్ సౌందర్యానికి, ఆ హోయలుకి, ఆ నవ్వులోని మాధుర్యానికి కులాసా చెందేవాణ్ణిమో గాని, ఇప్పుడు కేవలం భయం ఒంట్లో స్వైరవిహారం చేస్తూ మిగతావాటికి చోటివ్వటం లేదు.

ఇంజక్షన్ చేసి వెళ్లిపోతున్న నర్స్ని పిలిచాను.

“సిస్టర్! చూడండి.... మరో రూం ఏదైనా ఖాళీగా ఉండేమో, చూపి చెప్పండి” అన్నాను.

అమె ఏదో చెప్పబోతుంటే అడ్డు పడుతూ, “నాకీ రూం సౌకర్యంగాలేదు. దయచేసి మరో రూంలోకి మారేలా ఏర్పాటు చెయ్యండి” అన్నాను.

‘ఊ...అలాగే...చూస్తాము’ అని నర్స్ వెళ్ళిపోయింది.

“లాభం లేదు: నర్స్ నా మాటలు సీరియస్ గా తీసుకోవడం లేదు: డాక్టరుతో చెప్పి రూం మార్పించుకోవాలి:” అనుకొని తలుపు గడియపెట్టి మెట్లు దిగి తిన్నగా ఆఫీస్ రూంకి వెళ్ళాను:

“మూడుపందల పన్నెండో నెంబరు రూము, భారతీదేవి అనే ఆవిడ వుంటోంది. ఆ రూము ఎక్కడ వుందో చెప్తావా:” అని అడుగుతున్నాడు ఆక్కడున్న బండ్రోతుని ఎవరో:

గబగబ దగ్గరకెళ్ళాను.

అతడు తెల్లగా, పొడుగ్గా, పల్లెగ వున్నాడు. కళ్ళలో విజ్ఞానం, శరీరంలో ఆరోగ్యం, వేషధారణలో అడంబరం ప్రస్ఫుటమవుతున్నాయి. ఊరీదయినవిగా కన్పిస్తున్న కళ్ళద్దాలు తీసి తెల్లని చేతి రుమాలుతో తుడిచి మళ్ళీ పెట్టుకున్నాడు. ఇంతలో నాకు ఇంజక్షన్ చేసిన నర్స్ ఆక్కడికి వచ్చి, నన్ను చూసి “రెస్టు తీసుకొమ్మంటే ఇలా తిరుగుతున్నారా:” అంటూ మందలించింది.

“చూడండి నర్స్: భారతీదేవి అనే ఆమె 312 రూములో ఉంది: ఆ రూముకి దారి చెప్తారా:” అంటూ అతను మళ్ళీ ఆ

నర్స్ ని ప్రశ్నించాడు.

అతని ముఖం అలసటను చెబుతోంది: మాటలు ఆత్మతను ప్రకటిస్తున్నాయి. నా మెదడు చకచక పనిచేస్తోంది. ఇతను....ఇతను ఎవరు? ఇతడు శ్రీభర రావు మాత్రం కాడు: ఇదివరకే ఇక్కడికి వచ్చిన శ్రీభరరావు భారతీదేవి రూం గురించి కొత్తగా ఎందు కడుగుతాడు? అతనికి ఈ సరికే ఆమె మరణవార్త తెలిసివుండాలి: మరి ఇతను ఎవరు: ఇతను కృష్ణ: అవును కృష్ణే:

నా ఒళ్లు ఝల్లుమంది. నర్స్ అంటోంది ‘భారతీదేవి గారు 312 రూములో వుండే వారండీ: కాని—ఇప్పుడు లేరు:’

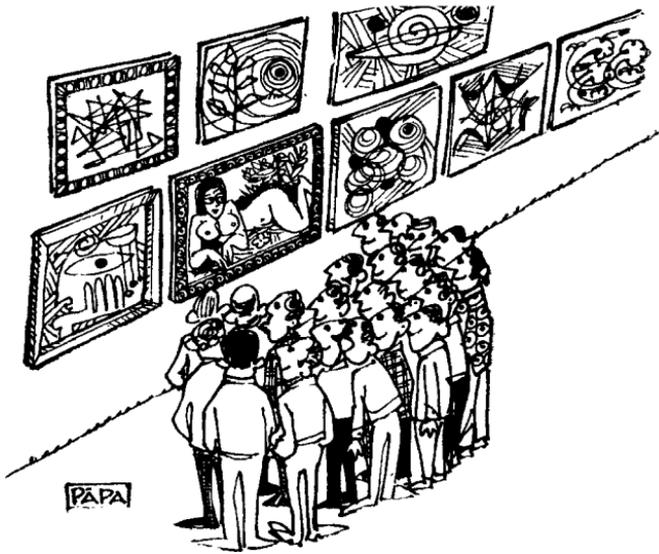
“డిస్పార్టి ఆయి వెళ్ళిపోయారా:” ఆశ్రంగా ఆమెను అడుగుతున్నాడు.

నర్స్ “ఎలా చెప్పాను?” అన్నట్లు ముఖంపెట్టి “మీరు వారికి బంధువులా?” అంది.

కృష్ణ వూపిరి గట్టిగా పీల్చుకుని “చెప్పండి.... వెళ్ళిపోయారా ఆవిడ?” అని అడిగేడు.

“సారీ: ‘ హార్ట్ ఎటాక్ ’ వచ్చి నిన్ననే మరణించారు: ఆవిడ భర్త వచ్చి నిన్న సాయంత్రం శవాన్ని తీసుకుని వెళ్ళిపోయారు:” అని మాట్లాడటం ఆపి గబగబ నడిచి మేడమీదికి వెళ్ళిపోయింది నర్స్:

షాక్ తిన్నవాడిలా గోడకు జారగిల పోయాడు ఆ ఒళ్ళెత్తి:

“మీరు ప్రేమించిన భారతీదేవి, మీరు సర్వస్వంగా భావించిన భారతీదేవి, మిమ్ముల్ని మోసంచేసి చురొక లోకానికి వెళ్లిపోయింది కృష్ణగారు: మీరు హృదయం విప్పి పరచిన మీ ముర్రాట్లాటి బంటులు, హృదయాన్ని కదిలించే అక్షరాలు నా జేబులోనే ఉన్నాయి.” అని ఆతనితో గటిగ ఆరిచి చెప్పాలనిపించింది. చగ్గరకు తీసుకుని అనుచుండాలనిపించింది: కాని అతను కాకు అపరిచితుడు! నే నెవర్నో ఆతనికి కేరెను! నాకూ అతనికి ఏ సంబంధమూ లేదు మరి ఎలా చెప్పను? సీకనంగా అడుగులేస్తూ అతను రూంలోకి వెళ్ళాను. నేను వెళ్ళేసరికి డాక్టరు లోపల ఇంకెవరితోనో మాట్లాడు యు వ

తోంది: నలిగిన బట్టలు, చామనచాయ. మనిషి బలంగా వున్నా, ముఖం వాడిపోయి వుంది: “చూడండి! భారతీదేవి ఎక్కోం టులో యింకా కొంత డబ్బు కట్టాలను కుంటాను: ఎంతో చెప్పే ‘పే’ చేస్తాను” అంటున్నాడు. ఆతని మాటలు బరువుగా వున్నాయి. మరోసారి షాక్ తిన్నట్టయ్యాను. డాక్టర్ నన్ను కూర్చోమన్నట్టు సంజుచేసి, పుస్తకం తీసి కెక్కల కడుతోంది, నేను అతనుపై పే దీర్ఘంగా చూశాను: అతను శ్రీభంజరము వుండాలి! భారతీదేవి ‘స్కాంట్’ క్లియర్ చేయటానికి వచ్చా

దన్న మాట! నాకు ఈ సంఘటలన్నీ చూస్తుంటే మతిపోయేటట్లుంది! తలను రెండు చేతులతో పట్టుకుని కుర్చీలో కూలబడ్డాను! డాక్టరు భారతీదేవి 'ఎస్కొంటు'లో ఎంత దబ్బు కట్టాలో చెప్పింది. ఆతను ఆ దబ్బు కట్టేసి బయటకు వడుస్తూ బయటకు వెళ్ళిపోయాడు!

“డాక్టర్! నేను ఆ రూమ్ లో వుండలేను. ‘సెంటిమెంటల్’గా ఏదో 4యం వన్ను వెంటాడుతోంది. దయచేసి మరో రూమ్ యివ్వగలరా?” అన్నాను.

డాక్టర్ నాకేసి అదోలా చూసి చిన్నగా వచ్చింది.

‘ఆల్ రైట్. 309 ఖాళీ అయింది. మీ సామానులు అందులో పెట్టమని వర్సకి చెప్పాను. మీరు వెళ్ళండి!’

“ధేంక్యూ డాక్టర్!” అంటూ బయటకు వచ్చాను.

బయట వరండాలో శ్రీధరరావు, కృష్ణ మాట్లాడుకుంటున్నారు.

“.....” నన్ను అన్యాయం చేసి వెళ్ళిపోయింది కృష్ణ! అంతా బాగాయిపోయిందని డాక్టర్లు అన్నారు! తీరా డిశ్చార్జి చేసేసాడు. ఈ గుండె జబ్బు యింతవని చేస్తుందనుకోలేదు. శ్రీధరరావు గొంతు బొంగురు పోయింది! ఏడుపును బలవంతంగా ఆరికట్టుకుంటు వుట్లు నృష్టంగా తెలుస్తోంది.

కృష్ణ ఏమీ మాట్లాడలేదు

“ఆ మధ్య ఆమెరికా వెళ్ళవని

విన్నాను. ఎప్పుడొచ్చావ్?” అన్నాడు శ్రీధరరావు కన్నీళ్ళొత్తుకుంటూ!

“వారం దినాలయింది” పొడిగా అన్నాడు కృష్ణ.

“ఇలా హాస్పిటల్ కు వచ్చావే?” శ్రీధరరావు అన్నాడు.

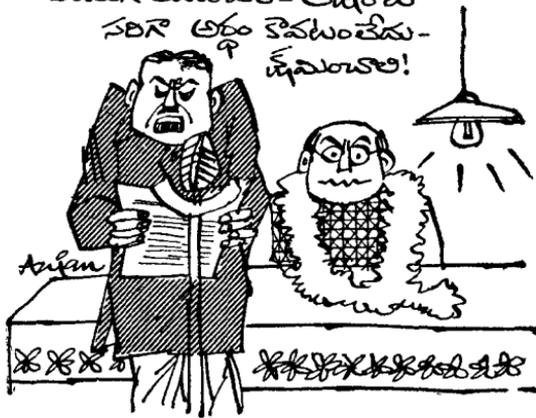
“ఏం లేదు! ఒక ప్లేహితులూ హాస్పిటల్లో వుండంటే చూడాలని వచ్చేను! కాని ఆవిడ నిన్ననే డిశ్చార్జి అయి వెళ్ళిపోయిందట!”

“మరి నే వస్తాను! ఎప్పుడయినా కనిపిస్తూవుండు!” అంటూ శ్రీధరరావు వెళ్ళిపోయాడు

కృష్ణ భారంగా అడుగులేస్తూ రామ కృష్ణా మిషన్ బీచ్ వైపు కదిలిపోయాడు. చెరోవంకా వెళ్ళిపోతున్న యిద్దరినీ చూస్తూ. నేను మేడ ఎక్కి రూమ్ లోకి వెళ్ళాను. ఆ రూమ్ లో ఒక్క-క్షణమైనా ఉండటానికి మనస్కరించలేదు. అలమారులోని ప్లాస్క్, కాగితాలు తీస్తున్నాను. ఒక వారగవున్న బై బిల్ క్రింద ఒక పుస్తకం దొరికింది. ఆత్రంగా దాన్ని తీసి విప్పాను. అది భారతి రాసుకున్న డైరీ! అమె జ్ఞాపకాల దొంతరలోని కొన్ని ముఖ్య ఘట్టాలను ముక్కలు ముక్కలు ముక్కలుగా త్రుంచి వదిలి పరచుకున్నట్టుంది. ఆత్రంగా పేజీలు తీరగేశాను.

“బ్రతుకులెంత చిత్రమై నది! ఒక్కొక్క జీవితం సాఫీగ లోటులేకుండా

• ఈ సన్మాన పత్రం ఆర్జిస్తు చేత
అందులో తొలుత - అక్షరాలు
సరిగా అర్థం కలగటంచేతు-
ష్టమింకా!

సాగిపోతుంది. నాకు బ్రతుకుముళ్ళబాదే అయింది! అడుగు తీసి అడుగు వేయటమే కష్టంగావుంది! కలలు కలలుగానే మిగిలిపోతాయి కాబోలు! ఒక్క కోరికా నెరవేరదు.... '!

"....కృష్ణ విదేశాలకి వెళ్ళి ఈ వేళకి సరిగ్గా సంవత్సరమయింది! అతను తిరిగి వచ్చేంతవరకు ఈ వూహల పల్లకిని అలంకరించి నిలిపివుంచనా? అనుకున్నాను... ఆ ఆశతోనే, ఆ దైర్యంతోనే అతనికి మాట యిచ్చాను .

"నాన్నగారు సంబంధం వెతికారు. వరుడిని పెళ్ళి చూపులికి తీసుకువస్తామని నన్ను సిద్ధంగా వుండమని చెప్పారు. కృష్ణ విషయం చెప్పాను. అతనితోకలిసినేను అల్లకొన్న ఆశల పండిరిని కూలదోయవద్దన్నాను. నాన్నగారు పుగ్రు

లయ్యారు. కృష్ణ కులం ఏమిటి? మన కులం ఏమిటని గర్జించారు. చిన్నతనంలో కలిసి తిరిగితే. ఆ చనువు, స్నేహం వేరు! వయసు వైబడి, వివాహం విషయంలో జీవితాల్ని ముడిపెట్టుకుందామనుకోవడం చాలా వెర్రి వూహ అని కొట్టి పారేసేరు, నా మాటని! ఆయనకి ఎదురు చెప్పటం నావల్ల కాకపోయింది. కృష్ణ దగ్గర్నించి వుత్తరాలు కూడా రావటం లేదు . ఏ దైర్యంతో నాన్న నెదిరించను; ఆడదాన్ని! వంటరిగా ఎక్కడికి పారిపోను? '

'ఆయన నన్ను మనస్ఫూర్తిగా ఇష్టపడినట్టు హావభావాలే చెబుతున్నాయి! కాని చాలా విషయాల్లో ఆయనకీ నాకు ఆమడదూరంవుంది! ఆయన వ్యవహారకంగా వుంటాడు! తినటం, నిద్రిం

చటం, కోరికలు తీర్చుకోటం. అంతే! ఆ మనసులో ప్రేమ, ఆరాధన, అనురాగం ఇలాంటి రసాలికి చోటే లేదు!

ఏ ఆడదయినా జీవితంలో ఒక్క పురుషుడినే ప్రేమించగలదేమో! నేను మాత్రం ఇంకా కృష్ణనే ఆరాధిస్తున్నాను. నా మనసులో కృష్ణకి తప్ప వేరొక పురుషుడికి స్థానంలేదు, ఉండదు! మనసుని ఆయనపట్ల కేంద్రీకరించలేక, ఆయనకి మల్లే యంత్రంలా గడవలేక రెండు విచాలా ఈ ప్రాణం చాగ్లోపడిన గింజకి మల్లే గిజగిజ కొట్టుకుంటూంది భగవాన్! యీ జీవికి ఏముక్తి ఏప్పుడు?

ఈ మధ్య గుండెనొప్పి తలచూ వస్తూంది.....నా వైఖరికి ఆయనలో విసుగు, అనహాసం మొదలయింది. భరితంగా పడేవడే కీచులాటలు! ప్రేమని వ్యక్తపరిచే శక్తిలేకపోయా, తనని నేను ప్రేమించటంలేదని మాత్రం తెలుసుకున్నారు. అందుకే ఏమీచేరలేదు. అప్పుడప్పుడు చెయ్యి చేసుకునే వారు కూడా.. శారీరకంగా, మానసికం కూడా ఆలసిపోతున్నాను..

“ఇప్పటికైనా నేను ఆయన్ని ప్రేమిస్తే ఆయనలో రాక్షసత్వం తొలగుతుంది. కాని....ఆ పని నావల్ల

కాదు....యింక....ఈ సంఘర్షణని నేను భరించలేను. ఎవరికీ తెలియకుండా యీ మాత్రం నాతో తెచ్చుకున్నాను.. ఇవి ఒక్కటే నాకు శాశ్వత విశ్రాంతి, సుఖం, శాంతి యిస్తాయి”

చదవటం పూర్తయింది. మనసు మళ్ళీ బరువెక్కింది, కళ్ళనుంచి టవటవ రెండు వెచ్చని నీటిబిందువులు రాలాయి. మనసును ఎవరో పిండుతున్నట్లుంది! భారంగా అడుగులేస్తూ కిటికీపద్దకు వెళ్లాను. చూరంగా సముద్ర పొట్టిన కృష్ణ నకిచి దెల్లిపోతున్నాడు, భాన్యంలోకి పోతున్నవాడికి మల్లే!

ఒకదైపున ‘చైతన్య మందిరం’ ఎగ్గు నిలబడి బస్సుకోసం ఎదురు చూస్తున్నాను శ్రీధరరావు!

వారిద్దరికీ తెలియని నిజం నాకు తెలుసు! వారిద్దరికేకాదు. యీ హాస్పిటల్ స్టాఫ్ కి కూడా యీ నిజం తెలీదు! మన సిచ్చినవాణ్ణి మనువాడలేక, మనువాడిన వాడికి మనసిచ్చలేక సంఘర్షణలో నలిగి నలిగి తన్ను తానే ఆహుతి చేసుకుంది చాలితీరేదే!

జేబులోంచి అగ్గివెచ్చై తీసి చేతిలోని డైరీకి నిప్పుంటించాను.

